

Oljefondets investeringer i fossil og fornybar energi

Dato: 25.04.19

Kontaktperson: Per Kristian Sbertoli, fagansvarlig finans, per.sbertoli@zero.no, 930 89 103

Investeringer i unotert fornybar energi

ZERO er fornøyd med at Regjeringen åpner for at Oljefondet skal få investere i unotert fornybar energi. Slik departementet skriver, er slike investeringer generelt interessante for institusjonelle, langsiktige investorer som SPU, og investeringer i fornybar energi vil også bidra til å redusere fondets klimarisiko som følge av varig fall i oljeprisen. En åpning er imidlertid ikke minst viktig fordi verden trenger enorme investeringer i fornybar energi dersom vi skal unngå katastrofale klimaendringer som også vil gjøre det umulig for Oljefondet å opprettholde høy avkastning i fremtiden.

Forslaget om å øke miljømandatens øvre ramme til 120 milliarder gjør det mulig å starte oppbyggingen av en meningsfull portefølje av unotert fornybar energi. Sammen med den absolutte øvre grensen på 2% gjør imidlertid rammen at betydningen for fondets samlede klimarisiko vil være begrenset. Den bør derfor økes ytterligere.

- 1. ZERO mener komiteen bør gi signaler om at størrelsen på mandatet bør økes, evt at dette vil følges nøye med sikte på å kunne øke rammene de nærmeste årene.**

Vi har forståelse for at Norges bank i første omgang ser det som mest aktuelt å gå inn i prosjekter i utviklede markeder. ZERO mener imidlertid det er verdt å merke seg at det er framvoksende økonomier som vil ha den største veksten i energiinvesteringer, og at mangelen på kapital i disse markedene gir et langt bedre bytteforhold mellom risiko og avkastning enn i markeder med rikelig med kapital. Omdømme- og konstruksjonsrisiko kan lett unngås ved å begrense seg til oppkjøp av energiprojekter som allerede er i gang i marked med høyere risiko. Vi har merket oss at Regjeringen legger opp til at hovedstyret kan legge rammene for investeringer i framvoksende økonomier.

- 2. ZERO mener komiteen bør understreke at den ser positivt på en rask utvidelse fra etablerte til framvoksende markeder.**

Uttrekk fra kull

Om vi skal lykkes med å begrense klimaendringene, må vi raskest mulig fase ut all bruk av kull, som er energiformen med høyest utslipp. I tillegg til å få ned prisen på kapital til fornybar energi, er det derfor tilsvarende viktig å øke prisen på kapital for kull. Det er svært bra at Regjeringen foreslår absolutte terskler for kullutvinning og kullkraftkapasitet i tillegg til dagens kriterier for utelukkelse av kullselskaper. Det er særlig avgjørende nå at det ikke bygges nye kullkraftverk. Storebrand har som del av sin [kullpolicy](#) at alle selskaper som bygger nye kullkraftverk over 1000 MW ekskluderes.

- 3. ZERO mener komiteen bør be om at det settes et ytterligere kriterie som utelukker alle selskaper som planlegger nye kullkraftverk.**

Selskaper med en mindre andel investeringer i kull bør også få et klart signal om at disse må fases ut. Storebrands policy er at de fra 2018 har senket sitt tak for selskapers kullandel til 25 prosent, før dette skal senkes til 20 prosent i 2020, 15 prosent i 2022 og 10 prosent i 2024. Innen 2026 vil selskapet være helt ute av kull. Dette bør være en modell for Oljefondet.

- 4. ZERO mener komiteen bør be om en nedtrappingsplan og sluttdato for når fondet skal være helt ute av all kullvirksomhet.**

Investeringer i oljeselskaper

Forslaget om å trekke Oljefondet ut av oppstrøms oljeselskaper, sammen med investeringene i fornybar energi, er gode første skritt i retning av å anerkjenne klimarisikoen fondet og norsk økonomi står ovenfor når verden skal fase ut fossil energi. Siden handlingsregelen sier at statens fremtidige netto oljeinntekter skal overføres Oljefondet, er fremtidige oljeinntekter som tilsvarer 60% av fondet, reelt sett også del av dette. Fondet er dermed massivt overeksponert for oljeprisrisiko.

Regjeringens begrunner beslutningen om å beholde integrerte olje- og gasselskaper blant annet med at flere av dem allerede har betydelig virksomhet innen fornybar energi. Det er riktig at enkelte av disse selskapene nå vokser innen fornybar energi. Det er imidlertid store variasjoner, flere har knapt gjort endringer, mens andre har en fornybarandel som er langt større i markedsføringen enn i reelle investeringer. Det er direkte misvisende når Regjeringen trekker inn at «Selskaper som ikke har fornybar energi som sin hovedvirksomhet ventes videre å stå for om lag 90 pst. av veksten i børsnotert infrastruktur for fornybar energi frem mot 2030.» Selskapene tallet viser til, er ikke oljeselskaper, men øvrige kraftselskaper. Å ta ut oljeselskaper vil dermed i begrenset grad «reducere fondets muligheter til å ta del i denne veksten.»

- 5. ZERO mener primært at de integrerte oljeselskapene også bør tas ut av referanseindeksen.**

Det er positivt at Finansdepartementet ber Norges Bank «gjennomgå sitt arbeid med klimarisiko i SPU» og «styrke arbeidet overfor de enkeltelskapene med størst bidrag til klimarisikoen i fondet.» De integrerte oljeselskapene som ikke er i gang med å omstille seg utgjør utvilsomt store bidrag til fondets klimarisiko. Det vil derfor være naturlig at man vurderer lignende kriterier som Storebrands nevnte nedtrappingsplan for kull, der det stilles forventninger om en stadig økende andel investeringer i fornybar energi for at integrerte oljeselskaper ikke skal utelukkes.

- 6. ZERO mener komiteen sekundært bør be departementet vurdere om det bør utarbeides forslag til kriterier for utelukkelse av integrerte oljeselskaper som ikke er i gang med omstilling til fornybar energi.**